

अपारंपारिक व नवीकरणायोग्य ऊर्जा
स्रोतांचा विकास -
महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणा
स्थापन करणेबाबत ---

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक आयआरई-१०८५/सीआर-१२५/ऊर्जा-६,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक १६ जुलै १९८५

प्रस्तावना: कोळसा, तेल इ. फॉसिल इंधने यासारख्या नवीकरणायोग्य नसलेल्या ऊर्जा स्रोतांवरील वाढता ताणा आणि त्यांची झपाट्याने होत असलेली घट, जवळपास लाकूड व इमारती लाकूड यांच्या वाढत्या गरजा भागविण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर होत असलेली जंगलतोड इ. लक्षांत घेता सौर ऊर्जा, वायू ऊर्जा, बायोगॅस, बायोमास व हायड्रेल ऊर्जा या सारखे पर्यायी ऊर्जा स्रोत विकासाचे समन्वेषणास आत्यंतिक महत्त्व दिले जात आहे. भारत सरकारच्या अपारंपारिक ऊर्जा स्रोत विभागाचे पुरस्कृत प्रकल्प कार्यान्वीत करून, पारंपारिक व अपारंपारिक ऊर्जा स्रोतांच्या एकात्मिक विकासाचे निवडक क्षेत्रात एकात्मिक ग्रामीण ऊर्जा कार्यक्रम हाती घेऊन महाराष्ट्र राज्याने पर्यायी ऊर्जा स्रोतांच्या विकासाच्या दृष्टीने आधीच सुरुवात केलेली आहे. तथापि, या कार्यक्रमांची अंमलबजावणी राज्यांत विविध विभागाकडून केली जात असल्यामुळे समन्वित दृष्टीकोन आणि योग्य ती संस्थांतर्गत व्यवस्था यांचा अभाव आहे. ह्या कारणास्तव एक स्वतंत्र अभिकरणा स्थापन करण्याचा प्रश्न शासनाचे विचाराधीन होता.

निर्णय:- महाराष्ट्र शासन, राज्यांतील अपारंपारिक व नवीकरणायोग्य ऊर्जा स्रोतांच्या विकासासाठी "महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणा" [महाऊर्जा] या नावाचे एक अभिकरणा स्थापन करण्यास व शासकीय संस्था म्हणून संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० अन्वये नोंदणीकृत करण्यास अनुमती देत आहे.

महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणाची उद्दिष्टे जोडपत्रात दर्शविली आहेत.

२. महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणाचे मुख्यालय मुंबई येथे राहील.

३. राज्य शासनाने नियुक्त केलेल्या जास्तीत जास्त १२ सदस्यांचे

महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणाचे नियामक मंडळ राहील. सुरुवातीच्या नियामक मंडळावर खालील सदस्यांच्या नियुक्तीस शासन अनुमती देत आहे:-

- १] मंत्री[ऊर्जा] पदसिद्ध सदस्य व अध्यक्ष
- २] सचिव[ऊर्जा], उद्योग, ऊर्जा व पदसिद्ध सदस्य
कामगार विभाग,
मंत्रालय, मुंबई-३२
- ३] सचिव, ग्राम विकास विभाग, ---"
[रोजगार योजना ड.]
व पदसिद्ध सचिव,
नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ४] सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई ---"
- ५] सचिव, नियोजन विभाग, ---"
मंत्रालय, मुंबई
- ६] सचिव, [उद्योग], उद्योग, ऊर्जा व कामगार ---"
विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७] अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, ---"
हॉगकॉग बँक बिल्डिंग,
हुतात्मा चौक, मुंबई
- ८] डॉ. वि. ग. भिडे, उपकुलगुरु, अशासकीय सदस्य
पुणे विद्यापिठ, पुणे
- ९] डॉ. वा. द. टिळक; ---"
मानद सल्लागार, विज्ञान व
तंत्रज्ञान, महाराष्ट्र शासन,
विज्ञान व तंत्रज्ञान कक्ष,
शिक्षण व सेवायोजन विभाग, मुंबई
- १०] डॉ. आर. एल. दत्ता, तांत्रिक सल्लागार, ---"
एशियाटिक ऑक्सीजन लि.,
क्र. १ पोखरण रोड, ठाणे-४००६०६
- ११] श्री. के. आर पंडित, महाव्यवस्थापक, ---"
टाटा इलेक्ट्रिक सप्लाय कंपनी,
मुंबई
- १२] श्री. बी. बी. पाटील सदस्य-सचिव व संचालक

सदस्य-सचिव हे राज्य शासनाचे अधिकारी असतील व ते अभिकरणाचे पूर्णवेळ संचालक म्हणूनही कार्य करतील. संघटनात्मक संरचना, कर्मचारीवर्ग रचना, कर्मचा-यांच्या नेमणूका व त्यांच्या सेवाशर्ती याबाबतीत नियामक मंडळ निर्णय घेईल.

४. सातत्या पंचवार्षिक योजनेत अपारंपारिक व नवीकरणायोग्य ऊर्जा स्रोतांच्या कार्यक्रमासाठी व सकात्मक ग्रामीण ऊर्जा कार्यक्रमासाठी तरतूद

केलेला निधी अभिकरणाकडे सुपूर्द केला जाईल. १९८५-८६ या वर्षासाठी निधी मंजूर करण्याविषयीचे आदेशा योग्य कालावधीत काढण्यात येतील. शिवाय भारत सरकारच्या अपारंपारिक ऊर्जा स्रोत विभागाचे अपारंपारिक ऊर्जा स्रोत प्रकल्प व कार्यक्रम राबविण्यासाठी त्या विभागाकडून मिळणारे अनुदान/अर्थसहाय्य देखील महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणात मिळेल.

५. उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग सध्यापुरता महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणाचा प्रशासनिक विभाग राहील. ऊर्जा शाखेतील सध्याच्या सहाय्या ग्रामीण ऊर्जा कार्यक्रम कक्ष यापुढे महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणाचे प्रशासकीय काम पाहील.

६. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक सीआर-८४६/८५/व्यय-१६, दिनांक २ जुलै १९८५ अन्वये काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

५/१५/८५ म.६.७०
[प्र. प्र. माहना]
शासनाचे सचिव

प्रति,

राज्यपालांचे सचिव,
मुख्यमंत्र्यांचे सचिव
मुख्य सचिव
अतिरिक्त मुख्य सचिव
वित्त विभाग[व्यय -१६]
निधीजन विभाग[पीआरजी-७]
सामान्य प्रशासन विभाग[१०]
शिक्षण व सेवायोजन विभाग
इतर सर्व मंत्रालयीन विभाग
महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य[लेखा व अनुज्ञेयता], मुंबई
महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य[लेखापरिक्षा], मुंबई
महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, [लेखा व अनुज्ञेयता], नागपूर
महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य[लेखापरिक्षा], नागपूर
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई
सचिव, अपारंपारिक ऊर्जा स्रोत विभाग,
शास्त्र व तंत्रशास्त्र मंत्रालय,
भारत सरकार, नवी दिल्ली

सचिव, वीज विभाग, पाटबंधारे व वीज मंत्रालय,
भारत सरकार, नवी दिल्ली.

सल्लागार[ग्रामीण ऊर्जा], योजना आयोग,
योजना भवन, नवी दिल्ली.

अध्यक्ष, सेंट्रल इलेक्ट्रीसिटी ऑथॉरिटी, सेवा भवन,
आर. के. पुरम, नवी दिल्ली.

सर्व विभागीय आयुक्त,

जिल्हाधिकारी, नाशिक/पुणे/अमरावती/औरंगाबाद/ठाणे

इतर सर्व जिल्हाधिकारी

अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, मुंबई

सर्व सदस्य, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणाचे नियामक मंडळ

स्वीय सहाय्यक, मंत्री[ऊर्जा]

स्वीय सहाय्यक, राज्यमंत्री[ऊर्जा]

कार्यासन, उद्योग -१७

कार्यासन, प्रशासन-३

रोख उपशाखा

कार्यासन, ऊर्जा-६

इतर सर्व कस कार्यासिने, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग